

УНИВЕРЗИТЕТ У БЕОГРАДУ
Факултет политичких наука
Изборном већу

На основу члана 63. став 1, члана 64, став 7. и 9. и члана 65. став 1, Закона о високом образовању (Сл. гласник РС, број 76/2005, 100/07 - аутентично тумачење, 97/08, и 44/10, и 93/12 и 89/13), члана 6. Правилника о начину и поступку стицања звања и заснивања радног односа наставника Универзитета у Београду и члана 49. став 1, тачка 3. и став 4. Статута Универзитета у Београду - Факултета политичких наука, Изборно веће Факултета политичких наука, на 16. седници одржаној 11. септембра 2014. године, формирало је Комисију за припрему Извештаја о пријављеним кандидатима за избор ванредног, односно редовног професора за ужу научну област Медијске студије и новинарство, у саставу: проф. др Неда Тодоровић Узелац, редовна професорка Универзитета у Београду - Факултета политичких наука, проф. др Добривоје Станојевић, редовни професор Универзитета у Београду – Факултет политичких наука проф. Др Милена Драгићевић Шешић редовна професорка Универзитета у Београду, Факултет драмских уметности.

Комисија је прегледала конкурсни материјал и у складу са Законом о високом образовању Универзитету и Статутом Факултета политичких наука подноси:

ИЗВЕШТАЈ О КОНКУРСУ

ЗА ИЗБОР ВАНРЕДНОГ, ОДНОСНО РЕДОВНОГ ПРОФЕСОРА ЗА УЖУ НАУЧНУ ОБЛАСТ МЕДИЈСКЕ СТУДИЈЕ И НОВИНАРСТВО

I Конкурс

1. Битни елементи

Декан Факултета политичких наука Универзитета у Београду, дана 18. 09. 2014. године донео је одлуку о расписивању конкурса за избор у звање и заснивање радног односа са пуним радним временом на радном месту једног ванредног, односно редовног професора за ужу научну област Медијске студије и новинарство на Факултету политичких наука Универзитета у Београду. Конкурс је објављен у публикацији националне службе за запошљавање „Послови“ бр. 589, дана 01.10.2014. године. Рок за пријаву кандидата истекао је 15. 10. 2014. године.

2. Поднете пријаве и испуњеност конкурса

На конкурс су се пријавила два кандидата: др Раде Вељановски и др Горан Булатовић. Комисија је преузела и прегледала конкурсну документацију. Констатовано је да су обе пријаве поднете благовремено.

Што се тиче испуњености услова конкурса, после увида у пријаве и достављену документацију, Комисија је констатовала следеће:

Раде Вељановски

Пријава кандидата Радета Вељановског је потпуна, у смислу достављених доказа о испуњености услова Конкурса и у складу с тим је разматрана.

Горан Булатовић

Пријава кандидата Горана Булатовића није потпуна, у смислу достављених доказа о испуњености услова Конкурса. Поред непотпуности, важан детаљ пријаве је чињеница да је Кандидат др Горан Булатовић конкурисао само за ванредног професора, а не за редовног професора. Кандидат није доставио диплому са основних студија, а у биографији пише да је 1986. године завршио Филозофски факултет у Новом Саду, одсек за Филозофију и социологију, професор марксизма. У фото-копији дипломе која је истовремено доказ о завршеним магистарским и докторским студијама изрочито пише да је назив магистра и доктора стекао за ужу научну област Менаџмент, а Конкурс је расписан за ужу научну област Медијске студије и новинарство. Кандидат наводи да је 2012. године био ментор два докторска рада, али не наводи имена кандидата нити називе њихових докторских теза, а за 2013. годину наводи два имена доктораната којима је био ментор, али без назива докторских теза. Другим речима, нису наведени докази о менторствима на докторским студијама. Такође, недостаје оцена резултата педагошког рада, односно евалуације студената о предметима које пријављени кандидат предаје на Факултету за менаџмент у Сремским Карловцима. У погледу испуњености услова предвиђених Законом о високом образовању, Статутом Универзитета у Београду - Факултета политичких наука и Критеријума за стицање звања редовног професора Универзитета у Београду, Комисија је утврдила да кандидат др Горан Булатовић не испуњава потребне услове за избор у звање редовног професора и зато његову пријаву није даље разматрала.

II Анализа и оцена потпуне пријаве

2. Ванредни проф. др Раде Вељановски

2.1. Биографски подаци

Кандидат ванредни проф. др Раде Вељановски, рођен је 04. 05. 1952. године у Београду, где је завршио основну школу и гимназију. Факултет политичких наука, Београдског универзитета, Новинарски смер, завршио је 1976. године. На истом факултету магистрирао је 1995. године одбравивши тезу „Компарација студентског покрета 1968-1991/92. године“. На Факултету политичких наука Универзитета у Београду докторирао је 1995. године на тему „Јавни сервис као облик остваривања комуникационих потреба грађана“.

Одмах после завршетка основних студија, 1976. године, Раде Вељановски је почео да ради као новинар у Студију Б. После четири године прешао је у Радио Београд на Програм 202. У Радио Београду најдуже је радио на Првом програму. Као радио новинар обављао је све новинарске послове, од прикупљања кратких вести, извештавања са разних догађаја, праћења рада највиших државних и политичких органа, преко вођења и уређивања информативно-политичких емисија, до обављања посла уредника политичке рубрике, заменика главног и одговорног уредника и главног и одговорног уредника Првог програма Радио Београда. Више пута је био шеф пула југословенских радио саница за праћење најважнијих политичких догађаја. До распада

Југославије неколико година је био члан жирија за оцену новинарских радова на традиционалном Фестивалу радија у Охриду. После одласка из Радио Београда у јануару 1993. након паузе од осам година, 2001. се вратио у Радио Београд на место директора. Као директор Радио Београда интензивно је радио на његовој трансформацији из државаног радија у радио јавног сервиса, као део републичког радиодифузног јавног сервиса, Радио телевизије Србије.

У току деведесетих година прошлог века био је активан у цивилном сектору. Један је од оснивача Независног удружења новинара Србије 1994. године и покретач иницијативе за доношење нове законске регулативе за област медија. Радећи у цивилном сектору, паралелно је био уредник независне радио продукције „Доба разума“, чије су се емисије емитовале на око 40 радио станица. Писао је за разне новине, међу којима су: „Наша Борба“, „Република“, „Свет“ (Скопље), „Време“. Од оснивања дневног листа „Данас“, првих годину дана је у њему био уредник политичке рубрике и истовремено објавио велики број текстова о најважнијим темама из дрштвеног и политчког живота земље.

Од краја 2000. године, интензивно ради на новој законској регулативи за област медија и на реформи медијског система Србије. Био је председник Радне групе за припрему Закона о радиодифузији и Закона о јавном информисању који су били први закони којима су у медијску регулативу Србије имплементирани стандарди демократског света и европског регулаторног оквира. Такође је био председник радне групе за припрему Закона о јавности и недозвољеном обједињавању власништва у медијима и радне групе за измену Закона о радиодифузији и Закона о јавном информисању. Радио је и у комисијама за припрему Закона о електронским комуникацијама, Закона о електронским медијима и Закона о јавном информисању и медијима. Био је члан и Комисије за припрему Стратегије развоја система јавног информисања Републике Србије до 2016. године. У овим активностима на изради нове законске регулативе за област медија, сарађивао је са еминентним европским стручњацима за медије и са експертима Савета Европе, Организације за европску безбедност и сарадњу, Европске комисије, Европске уније за радиодифузију и других међународних организација и институција. Учествовао је у многим експертским скуповима о развоју медијских система и законској регулативи, који су одржавани у Брислу, Лондону, Будимпешти, Сарајеву, Београду. Као један од најистакнутијих експерата за медијски систем и медијску регулативу у Србији, често је био учесник стручних разговора на ове теме у домаћим медијима. Неколико година је водио пројекат медијског мониторинга, односно остваривања медијских закона у електронским и штампаним медијима, заједно са Фондацијом „Конрад Аденауер“ у Београду.

На факултету политичких наука Универзитета у Београду, почео је да ради у јануару 2001. године, као хонорарни наставник вештина на предмету Радио Новинарство. У звање доцента, на истом факултету, изабран је у априлу 2005. године, а у звање ванредног професора у априлу 2010. године. На Факултету политичких наука ради на свим нивоима студија. На основним студијама има предмете: Медијски систем Србије, Радио новинарство и Истраживачко новинарство на радију. На мастер студијама предаје: Документане форме на радију и телевизији и Уређивање електронских медија, а на докторским студијама Европску медијску политику и регулативу. Од 2011. године, ради и на Филозофском факултету, Универзитета у Новом Саду, где на мастер студијама предаје Медијски јавни сервис. Од 2007. до 2011. године на Факултету за физичку културу, Београдског универзитета, на струковним студијама Спортског новинарства, предавао је: Основе новинарства и Комунологију. Годинама је предавао новинарство у раним облицима алтернативног образовања, чији су

организатори била новинарска удржења. Скоро десет година је био предавач Високе школе новинарства, Медија плана у Сарајеву.

Још од периода рада у новинарству писао је разне стручне и теоријске радове за часописе и зборнике из области новинарства и медија, а тај део његовог ауторског, теоријског рада интензивирао је од момента када је почео да ради на универзитету.

Служи се енглеским и руским језиком

3. Објављени радови од момента последњег избора у звање

3.1. Класификација, категоризација и приказ радова кандидата од значаја за избор

Комисија је утврдила да је кандидат Раде Вељановски, од избора у звање ванредног професора до данас, објавио око тридесет радова. Кандидат је о томе, уз пријаву, доставио фотокопије радова, као и уџбенике, монографије, односно зборнике које је уредио.

Комисија је посебно издвојила радове који су према Закону о високом образовању, Критеријумима за стицање звања наставника – редовног професора на универзитету у Београду и Правилника о поступку вредновања и квантитативног исказивања научноистраживачких резултата истраживача, релевантни за избор на основу расписаног конкурса. Радови су наведени редоследом који је предвиђен Критеријумима за стицање звања наставника на Универзитету у Београду за избор у звање редовног професора.

3.1.1. Научна монографија/књига односно уџбеник и радови у часописима међународног значаја верификовани посебном одлуком

1) Вељановски Раде (2012) *Медијски систем Србије*, ФПН, Чигоја, Београд

ISBN 978-86-7558-942-6

COBISS.SR-ID 194438412

M 40

Монографија **Медијски систем Србије** је прва таква теоријска студија у Србији. Узимајући у обзир претходна теоријска сазнања из области медијских система, ова књига по први пут сублимира чињенице и теоријску грађу која се односи на конкретан медијски систем једне државе, у овом случају Србије. Иновативност монографије је и у томе што она први пут у теорији медија и медијских система одређује настанак медијског система на тлу Србије, дефинишући основне услове и претпоставке за тај настанак. Књига даје генезу и развој медијског система и свих његових елемената и тиме постаје основ сазнања из ове области, погодан за студије новинарства и медија, као уџбеник из дисциплине Медијски систем Србије.

Књига има 21 наслов са међунасловима. Најпре се објашњавају основни појмови и дају дефиниција и основне карактеристике медијског система једне конкретне земље, а затим се набрајају и анализирају елементи медијског система. Потом се објашњавају основни предуслови који треба да се стекну да би медијски систем настао на тлу једне земље, у овом случају Србије. Аутор је први пут, као одлучујуће предуслове, прецизирао: постојање технолошке инфраструктуре на тлу матичне државе и покретање медија који редовно излази на доминантном језику земље.

Даље, монографија говори о медијској политици као делу укупне политике једне државе и о њеним карактеристикама у Србији.

Део књиге обухвата класификације медијских система разних теоретичара медија као и покушај ситуирања медијског система Србије у оквиру тих класификација. Затим се анализирају поједини периоди развоја медијског система Србије, посебно период социјализма, деведесете године прошлог века и период после демократских промена до данас, као период медијског система у транзицији.

Од елемената медијског система најпре се говори о изворима информација, који се разврставају на институционалне и *ad hoc* изворе. Публика се објашњава са разних становишта која су била доминантна у различитим периодима, у античко доба и касније до данашњих савремених схватања, заступљених у различитим теоријским разматрањима.

Део о подели медија говори о класификацији јавних гласила на основу објављивања и дистрибуције садржаја; према садржају; према учесталости објављивања; према власништву и према територијалној распрострањености. У тексту су дате основне карактеристике штампе, новинских агенција и електронских медија, као и њихов настанак и развој на тлу Србије.

Посебан одељак односи се на радиодифузију, односно начин деловања и регулисања електронских медија. Наведени су подаци о првим радио станицама и настанку телевизије у Србији, а такође начин оснивања и функционисања јавног радиодифузног сервиса, комерцијалних електронских медија, станица цивилног сектора и медија који информишу на језицима мањинских народа.

Наредни део говори о правилима у медијској сфери, као елементима медијског система. Објашњава се уставни и законски оквир за деловање медија као и нормативни дисконтинуитет са претходним временима. У оквиру правила регулације анализирају се медијски закони у ужем смислу, као и они који у ширем смислу обухватају материју медија и садрже одређена правила о њима. Посебан део чини анализа и објашњење правила саморегулације која стварају сами медијски посленици и која делују на принципу добровољности. У вези с тим, објашњен је и начин самоорганизовања новинара и презентирани рад новинарских удружења.

Књига Медијски систем Србије објашњава и однос политичких актера према медијима и медијској сфери уопште, анализира однос медија и медијског тржишта и даје преглед медијске стратегије, као дугорочнијег погледа на развој медијског система. У последњем делу говори се о медијској писмености, као претпоставци за конзумирање и разумевање медијских садржаја од стране грађана и као предуслову за њихову партиципативност.

2) Угринић Александра, Вељановски Раде, (2014) *Савремени радио са практикумом радио новинарства*, ФПН, Чигоја, Београд

ISBN978-86-531-0107-7

М-42

Уџбеник **Савремени радио са практикумом радио новинарства**, је заједнички рад Александре Угринић и кандидата Радета Вељановског. Уџбеник је подељен на два основна дела: први, у коме је дат теоријски приступ радију као медију и његова генеза од настанка до данас, са посебним освртом на развој овог медија у Србији, и други, у коме је практикум радио новинарства, са специфичностима жанрова, начином писања и говора на радију, објашњењем структуре редакције и радијских послова.

Први део уџбеника састоји се од пет поглавља.

Прво поглавље, *Увод*, објашњава појам савременог радија, али и зашто је за разумевање функција и сецифичности овог медија важно и подсећање на његов настанак и развој. Друго поглавље *Шта је радио*, даје преглед теоријских осврта на први електронски медиј, на спектар различитих поимања и дефиниција, од нешто старијих теорија до најсавременијих.

Треће поглавље *Настанак и развој*, објашњава који су све технолошки проналасци претходили појави радија, како су обављани први експерименти и у каквим се друштвено историјским околностима то догађало. Овај део садржи осврт на различите путеве развоја радија у Европи и Америци, што је дало основ за глобалне теоријске класификације медијских система на ова два континента. У трећем поглављу говори се и о оснивању првог радија у Србији, о развоју овог медија у нашој земљи и о појединим фазама развоја. Аутори указују на настанак Радио Београда, али и покрајинских, регионалних и локалних радио станица.

У четвртном поглављу *Радио данас*, анализира се функционисање радија у садашње време у свим облицима у којима овај медиј постоји. Посебно је обрађен радио јавног сервиса и то као доминантан европски модел, али и као покушај да се у САД створи јавни медиј који неће бити подложен утицајима комерцијализације. У овом поглављу објашњене су и специфичности комерцијалног радија, посебно његове верзије форматизованог радија, који је настао у Америци, али се све чешће јавља и у Европи и другим деловима света. Аутори у овом делу такође говоре о локалном радију и о интернет радију као најновијем облику овог медија који се трансформише под утицајем нових технологија.

Пето поглавље посвећено је уређивању савременог радија у свим његовим статусним облицима, а аутори се посебно баве уређивањем информативног програма данашњег радија.

Други део књиге, као што је речено, је практикум радио новинарства, који има 22 наслова са више поднаслова. У њему се најпре објашњавају основне карактеристике радио новинарства које га разликују од новинарства у осталим медијима. Аутори говоре о специфичностима језика и значају целокупног звучног спектра на радију, наводе изворе информација и објашњавају важност најава и одјава у радио програму.

Затим следи део о новинарским жанровима на радију. Уз много конкретних примера наводе се детаљи који разликују новинарске жанрове на радију у односу на друге медије. Аутори посебну пажњу посвећују сложенијим жанровима, као што су истраживачки радио пакет и репортажа.

Посебан део односи се на документарне форме на радију. У овом делу објашњавају се структура и начин припреме различитих облика новинарског израза, употреба различитих техника и метода реализације.

Аутори говоре и о радио преносу, функционисању радио пула и програмским целинама на радију. Детаљно се објашњавају типови говорних, музичких и говорно-музичких емисија, посебно оних које чине информативни програм. До краја овог дела уџбеник садржи дефиниције и објашњења интерактивног радија, шпигле, џингла и импресума на радију, а даје и основне информације о организацији информативне редакције и радијском персоналу.

На самом крају уџбеника је појмовник важних појмова који имају везе са радијом. После списка коришћене литературе дат је и списак свих радио станица у Србији.

У овом раду аутор анализира медијску политику Србије, њено постојање, односно непостојање у периоду после демократских промена 2000. године. На основу многих индикатора аутор констатује да у овом периоду није било јасног друштвеног консензуса о променама, па реформа медијског система Србије није била онаква како се у демократској и стручној јавности очекивало. Медијска политика није одмах осмишљена и дуго се није знало шта власт у овој области жели. То је довело до бројних контроверзи које обележавају цео транзициони период до данас. Требало је променити регулаторни оквир, али и начин понашања власти и институција система према медијима и јавној сфери. Упркос настојањима медијских и правних и експерата, као и медијских и струковних удружења, да се у медијску политику Србије унесу искуства и стандарди демократског света, пре свега Европе, овај циљ је оствариван уз тешкоће које је највише генерирала власт. Аутор констатује да овакве околности за последицу имају одступања од европских стандарда, а посебно контрадикторне нормативне одредбе и правну конфузију. Највише проблема у медијском систему Србије има у односу на функционисање независног регулаторног тела, власничку трансформацију и повлачење државе из власништва у медијима, деловање јавних медијских сервиса и дигитализацију. Све то доказује да је медијска политика Србије неконзистентна и контроверзна, а такве околности отежавају реформу медијског система Србије и његовог приближавања европским искуствима. Најтежа последица овакве медијске политике, сматра аутор, јесте мањак капацитета медијског система за доследно остваривање људских права, не само оних у директној вези са медијима, већ целокупног корпуса људских права.

4) Вељановски Раде, ((2014) Искушења медијске транзиције, часопис Српска политичка мисао, бр. 1/2014, год XXI, вол. 43, стр. 235-250, Београд

УДК 316.774(4-11)

M-24

Овај рад посвећен је путу који су до сада прешле земље у транзицији, у трансформацији својих медијских система и прилагођавању демократским искуствима. Текст садржи велики број примера који говоре о томе да се у овим земљама јављају поједини проблеми, често са тежим последицама него у развијенијим земљама, из простог разлога што транзиционе, бивше социјалистичке земље, нису биле припремљене за неке од промена. Нижи ниво укупног материјалног равоја, слабија тржишта, сиромашни медији, недовољно утемељена сваремена законска регулатива, појачавају негативне утицаје комерцијализације, концентрације власништва у медијима или дељења публике. Аутор констатује да уплив великих светских и европских медијских концерна на тржишта транзиционих земаља, углавном није донео најављиване позитивне ефекте, већ је више допринео нетранспарентности и концентрацији власништва, уз доминацију садржаја ниског квалитета. Већи део медијске понуде је нека врста конфекције медијске индустрије, стандардизовани, униформни формати који не повећавају, већ драстично смањују плурализам садржаја.

Као могућа решења за медијске системе у транзицији аутор види пажљиву регулаторну интервенцију уз елементе корегулације, озбиљну демократску и професионалну контролу деловања медија од стране регулаторних и саморегулаторних

тела, систематичан друштвени подстицај медијима који афирмишу најзначајније друштвене вредности, другим речима доследну примену правила савремене демократске регулације и саморегулације.

5) Јелена Сурчулија Милојевић, Раде Вељановски, (2014) Друштвени аспекти хармонизације медијских закона Републике Србије са европским стандардима, часопис Социолошки преглед, бр 2/2014, год XLVIII, Београд
УДК 340.134/316.774:657.1(497.11-061.1)

М-24

У овом коауторском раду анализирају се друштвени услови и утицаји који су, у нановијем периоду, утицали на могућност имплементације искустава и стандарда Европе и њеног регулаторног оквира на трансформацију медијске законске регулативе Србије. Аутори се баве питањем како су и који друштвени актери, пре свега институције система и политичке организације, утицали да се медијски закони Србије мање или више хармонизују са европским искуством. Међу разним социјалним групама које имају утицаја на ове процесе, аутори су посебно анализирали однос политичких партија, мањинских друштвених група и актера цивилног друштва. Измене медијске регулативе Србије, требало је да повећају демократске капацитете јавне сфере као сфере грађана, да обезбеде гаранције слободи изражавања и слободном протоку информација, да омогуће већу партиципативност грађана у јавној дебати, а смање утицаје политичких, економских и других центара моћи, што се није у довољној мери догодило, сматрају аутори. Рад се бави теоријском, социолошки утемељеном анализом правних докумената којима је у Србији регулисана област медија, компарирајући одредбе о поједним питањима са најважнијим документима европског регулаторног оквира. Рад указује на укупан друштвени амбијент у коме се промене догађају и на споро прихватање пожељних регулаторних стандарда, али и на проблеме практичног спровођење закона у једној важној друштвеној области.

3.1.2. Радови објављени у водећем часопису од националног значаја

1) Вељановски Раде, (2011) Медији између бизниса, политике и одговорности према јавности, часопис Годишњак, ФПН, бр. 6, стр. 405-418, Београд

УДК 316.775:347.23

32.019.5

ISBN 1820-6700 COBISS.SR-ID 145774604

М-51

Кандидат у овом раду подсећа да у медијској теорији и пракси никада није било дилеме да медијско власништво, тржиште и политика утичу на садржај. Медији, као кључни актери јавне сфере, значајно доприносе квалитету друштвених односа и имају удела у општем, демократском развоју. Но савремени медији могу да буду притиснути интересима бизниса и политике у толикој мери да не успевају да остваре своју основну улогу према јавности и јавном интересу. Ти притисци јављају се и у развијенијим, а поготово мање развијеним медијским системима. Тема је сагледана из разних аспеката: власништва, медијске концентрације, деловања политике и власти и понашања самих медија и медијских посленика. Циљ рада је да подстакне теоријску расправу о

садашњости и будућности медија, констатујући опасност да они постану доминантно средства бизниса и промоције интереса корпоративних и политичких центара моћи. Идеја је да теоријска дебата допринесе проналажењу путева и начина којима се може предупредити демократска дисфункција медија и који могу гарантовати њихову улогу остваривања, пре свега, јавног интереса.

2) Вељановски Раде, (2012) Републичка радиодифузна агенција – четврта власт или симулација независности, часопис Годишњак, ФПН, бр.8, стр. 43-54, Београд
УДК 621.39(497.11)
654.19(497.11)
ISSN 1820-6700 COBISS.SR-ID 145774604
M-51

Савремено демократско решење регулације електронских медија у Европи, већ две деценије, нема ослонац на органе власти у њиховом традиционалном поимању. Троделна власт се у овој области, са много разлога допуњује четвртом влашћу, како су одавно названи слободни, независни медији. Независна регулаторна тела (independent regulator body), за област радиодифузије, постала су стандард демократских земаља и важан сегмент медијских система, у последњој деценији, прошлог и првој деценији двадесетог века. Нови регулатори су важан деро европске медијске политике и њеног регулаторног оквира. Аутор подсећа да у Србији овакво тело постоји на основу закона, већ више година, али од самог настанка Републичке радиодифузне агенције (РРА), поводом њеног конституисања и рада, било је индиција које доводе у питање статус и основне функције овог тела. У раду је анализирано деловање поменуте институције са становишта демократских опредељења савременог света и пре свега са становишта независности. У тексту се указује и на негативне утицаје које институционално окружење има на рад регулаторног тела, што све има последице на трансформацију медијског система.

3) Вељановски Раде, (2012) Медијска независност и људска права, Зборник радова правног факултета у Нишу, Правни факултет Ниш, тематски број: Медији и људска права, бр LXI, стр. 33-48, Ниш
УДК: 659.3:342.727
YU ISSN 0350-8501
M-51

У овом раду кандидат констаује да у савременом свету све већих могућности масовног комуницирања, настају изазови остваривања целокупног корпуса људских права, који је најчешће маргинализован ако није медијски посредован и самог права на обавештеност и изражавање мишљења као посебног, специфичног права. Савремена људска заједница на међународном, и у све већем броју случајева на националном нивоу, настоји да подржи перманентну дебату о степену остваривања људских права која је могућа само кроз демократски артикулисане и независне медије који префереирају друштвену одговорност. Овакво схватање медија има теоријско упориште у учењу Јиргена Хабермаса да медији могу да остваре своју улогу као актери демократске јавне сфере само ако успоставе аутономан однос према сопственом

окружењу. Прокламована медијска независност, као једна од најзначајнијих артикулација европске медијске политике и регулативе и многих националних медијских и правних система, често остаје само нормативни оквир који у пракси није довољно реализован. Тиме је отворен пут ка јавној сфери себичних, ускогрудих залагања и захтева уместо задовољавања најширих комуникационих потреба грађана па тиме и људских права. Суштина овог рада је осветљавање значаја независности како самих медија тако и регулаторних и других органа у овој области, кроз призму европског регулаторног оквира, медијске регулативе Србије и домаће праксе.

4) Вељановски Раде, (2012) Образовање за медије у новом технолошком добу – промена дискурса, часопис Култура, бр 135, Завод за проучавање културног развитка, стр. 49-64, Београд
УДК 37:316.77
DOI 10.5937/kultura1235049V
ISSN 0023-5164 COBISS.SR-ID 20221446
M-51

У медијској теорији медији се више не перципирају као „огледала друштва“ него постају конструктори друштвене стварности и произвођачи свести. Аутор констатује да нова технолошка револуција и њени појавни облици дају јак подстицај овој трансформацији, маргинализујући још више суштину и сазнајну вредност поруке, а наглашавајући технолошке аспекте, сензацију новог, спектакл форме и дизајна, који постају сами себи сврха. Када се томе дода већ уочена zasiћеност информацијама и све тежа селекција садржаја, образовање за коришћење медија и њихово одржавање на друштвено прихватљивом и конструктивном нивоу, постаје све важнија тема. Аутор указује на еволуцију појмова „медијско образовање“ и „образовање за медије“ који осцилирају у ономе што подразумевају, наизменично се приближавајући и удаљавајући по значењу. Рад настоји да утврди промену идеје о корелацији деловања медија и образовног процеса, у којој се уочавају бар два приступа: могућност да се уз помоћ медија повећа ниво знања и потреба стицања вештина да би се руковало савременим медијима и стицање знања које треба да олакша селекцију садржаја, али и учешће публике у њиховом концепирању.

3.1.3. Радови са међународног скупа објављени у целини

1) Вељановски раде, (2012) Јавни радиодифузни сервис у новом окружењу, зборник са међународног скупа Вјеродостојност медија, изазови глобализације и специфичности региона, ур. Лејла Турчило и Белма Буљубашић, Факултет политичких наука, Институт за друштвена истраживања, Сарајево, стр. 59-76
ISBN 978-9958-598-45-6 COBISS.BH-ID 20221446
M-33

У овом раду кандидат се бави неминовним променама које захватају организације медијских јавних сервиса у новом технолошком добу. Уз нове захтеве које медијско окружење поставља за функционисање јавне радиодифузије, ове медијске организације се у целом свету суочавају и са другим тешкоћама и оспоравањима. Из

медијске индустрије, па и из појединих стручних кругова, чују се примедбе да је јавни медијски сервис монополска организација која без довољно разлога има привилегован положај. Упркос томе, Европа сматра да јавни медијски сервис и даље игра веома важну и специфичну улогу, с обзиром да поштује слободу изражавања и право тражења и примања информација и припрема различит, високо квалитетан садржај, доприносећи јачању демократије и социјалне кохезије и промовишући интеркултурални дијалог и међусобно разумевање. Основни изазов у будућности, сматра аутор, биће трансформација из јавног сервиса радиодифузије у јавни медијски сервис. Прави јавни медијски сервис је могућ са уредничком и оперативном независношћу од власти, односно државе. Све организације јавног медијског сервиса суочавају се са потребом чврстог управљачког система, који је самосталан, односно аутономан и та потреба не зависи од нивоа развоја унутар појединих држава. Овај рад настоји да укаже на значај новог начина организовања и управљања јавним сервисом у новом окружењу.

2) Вељановски Раде, (2012) Media Independence and Human Rights, in Facta universitatis, vol 10. No 2, Правни Факултет, Ниш, pg. 119-129

UDC 342.727:659.3

ISSN 1450-5517

M-33

Аутор констатује да се у савременим друштвима све чешће догађа да се из партикуларних и комерцијалних разлога занемарује друштвени интерес у сфери јавног комуницирања. Разни центри моћи: политички, бизнис, војно-стратешки и даље успевају да наметну свој утицај медијима, без обзира на њихов статус. У таквим околностима, осветљавање и промоција људских права постају занемарени. Не ради се само о праву на слободу говора, примање и давање информација и њихов слободан проток, него о осталим нормативно утврђеним људским правима која нису на адекватан начин медијски посредована. Аутор указује на чињеницу да је самосталан, професионални избор тема и њихова обрада без притисака и диктата, односно слободан аутономан рад медија, у непосредној вези са остваривањем људских права. То се пре свега односи на независност оних медијских институција које по природи ствари треба да имају отклон од разних утицаја, као што су јавни медијски сервиси, али то се ништа мање не односи и на све остале медије, који својом самосталношћу постају индикатор демократског друштва.

3) Вељановски Раде, (2014) Entertainment, technology, commercialization – Incentives or threat to journalism, Media and Communication, International Scientific Journal of Media, Communication, Journalism and Public Relations, June 2014, Issue 1, pg. 59-73

UDC 772.5:070

ISSN 2336-9981 COBISS.CG-ID 187931404

M-33

Рад анализира феномене масовног комуницирања који доприносе развоју новинарске професије или могу тај и да развој успоравају и тежавају. Аутор указује на то да постоје и оне појаве и тенденције у деловању савремених медија и њихових посленика, које делују двосмерно и противречно, истовремено подстичу деловање

новинара, али и угрожавају њихов рад или само стварају привид напретка и развоја, а заправо доводе у питање саму суштину професије. То се односи на феномене као што су: забава, технологија и уз њих комерцијализација, који дају много индиција за поменути амбивалентност. Забава, као залог тиражима и рејтинзима, помешана са информацијама, ствара конструкт стварности који није виртуелан, али није ни реалан, а технологија истискује професионалне комуникаторе, уситњава публику и доприноси парцијалност релевантности. Све то, у позадини или као оправдање има комерцијални интерес. Рад се, анализом појединих случајева, уз коришћење адекватне литературе, бави присуством ових категорија у савременом информисању и указује на начине како оне делују у сфери медија и јавној сфери.

4) Вељановски Раде, (2011) Медијска политика Србије као сегмент њене европске политике, зборник са међународног научног скупа „Држава и демокраија у процесу европеизације Србије“, **Устав и демократија у процесу трансформације**, ур. Милан Подунавац, ФПН и Удружење за политичке науке, стр. 285-298, Београд
ISBN 978-86-84031-52-7 COBISS.SR-ID 188358668
М-33

Аутор у овом раду подсећа да медијска политика, као сегмент укупне политике у једном друштву, треба да буде део консензуса о томе шта се у овој области жели и који стандарди савременог света треба да се имплементирају. Од демократских промена, крајем 2000.године, Србија настоји да се на свим пољима приближи евроинтеграцијама. То претпоставља изградњу свих појединачних сегмената државне политике у складу са европским искуством и стандардима. И у области медија нужно је пројектовати такву политику развоја која уважава европске стандарде и европски регулаторни оквир. Процес трансформације медијског система, међутим, текао је недовољно осмишљено и конзистентно, тако да се с разлогом може констатоваи да медијска политика Србије није у довољној мери доказала свој проевропски карактер. Овај рад анализира однос државе и њене нормативне иницијативе у области медија, указујући на противречности које говоре о томе да се у укупној политици Србије тешко може издвојити јасан проевропски поглед.

5) Вељановски Раде, (2011) Контроверзе законске регулације приватизације медија у Србији, зборник са међународног научног скупа Веродостојност медија, донети медијске транзиције, ур. Раде Вељановски, ФПН и Чигоја, Београд
УДК 659.3(497.11):332.025.28
ISBN 978-86-7558-869-6 COBISS.SR.ID 18791404
М-33

Све земље некадашњег социјалистичког уређења суочиле су се са императивом промена својих медијских система, па и са власничком трансформацијом у области медија. Република Србија, као држава која је последња кренула путем транзиције, такође пролази кроз овај процес. Један од битних праваца промена јесте приватизација

власништва у медијима, што је важно не само за промене у медијској сфери, него и за укупне друштвене промене. То питање постало је прави тест трансформације медијско система, у који је нужно имплементирати демократске стандарде. У периоду после демократских промена, у Србији су доношене одлуке које се међусобно искључују. С једне стране у законе је уписана обавеза приватизације медија, а са друге, та обавеза је избегавана пуних десет година. Аутор у овом раду анализира однос државе према власничкој трансформацији медија, као једном од важних процеса стварања дисконтинуитета са претходним системом. У том процесу могу се уочити занимљиве конструктивне иницијативе, али и противљења њиховој реализацији

**6) Вељановски Раде, (2014) Демократизација медија, нове технологије и вјеродостојност информација, зборник са међународног скупа на Цресу, Филозофија и медији, ур. Јурић Хрвоје, Алић Сеад, Хрватско филозофско друштво, стр.139-152, Загреб
ISBN 978-953-164-153-1
М-33**

У овом раду аутор се осврће на чињеницу да савремено доба доноси нове начине комуницирања који су омогућени новим технологијама, због чега се већ усталио и појам „нови медији“. Ово је процес који знатно повећава могућности примања и одашиљања информација, повећава конфор у задовољавању комуникационих потреба и задовољство у проширивању знања, забави и свеопштој доступности садржаја. У теорији се увелико констатује да ови феномени проширују поље слободе и демократизују комуникацију, што је добробит за отвореност друштва и његов напредак. Увиђа се, међутим, да нове технологије показују и своју другу страну: недовољну веродостојност информација, могућност злоупотребе, па и угрожавања људских права. У савременом друштву, констатује аутор, све је чешћа дилема: више или мање регулације, више или мање контроле и какве контроле. Уз све добробити које доносе нове технологије у сфери масовног комуницирања, ова питања постају оптерећење савременог друштва, у коме увелико трају паралелни процеси регулације и дерегулације медија.

3.1.4. Радови са научног скупа националног значаја објављени у целини

**1) Вељановски Раде, (2010) Изазови и могућности онлајн новинарства, зборник са научног скупа националног значаја „Слобода изражавања на интернету“, одржаног на ФПН, ур. Јелена Сурчулија, Центар за развој интернета, стр. 41.54, Београд
ISBN 978-86-905769-1-3 COBISS.SR-ID 181032972
М-63**

У овом раду аутор анализира комуникационе и укупне друштвене последице примене нових технологија у медијској сфери, која је пре свега позната као нови облик новинарства – онлајн новинарство. Иако осавремењава начин деловања медија и дисеминације информација, овај облик има извесне недостатке, мање-више скривене и за конзументе медијских садржаја не толико проблематичне. Аутор указује на мишљења оних теоретичара који упозоравају на могућности злоупотребе онлајн новинарства, пре свега због све приметнијег учешћа анонимних, непознатих,

неидентификованих извора у оваквом облику комуницирања. Отуд појава сајбер порно садржаја, сајбер трговине људима, трговине дрогом, манипулације малолетницима. Исовремено, конвергенција медија доводи новинаре у околности у којима се очекује њихова много већа продуктивност и овладавање свим тхеникама које обједињени медији подразумевају. То је разлог, наглашава аутор, што новинари све више продукују квантитет, занемарујући истраживачко новинарство, односно придубљеније анализирање појединих друштвених појава.

2) Вељановски Раде, (2012) Измене Закона о радиодифузији – прилагођавање европском регулаторном оквиру, зборник са скупа националног значаја одржаног на ФПН јуна 2012. године, „Радиодифузија у Србији садашњост и будућност“, ур. Раде Вељановски, ФПН, Чигоја, стр. 127-138, Београд

УДК 340.134:654.17/.19(4-672 ЕУ:497.11)

ISBN 978-86-7558-948-8 COBISS.SR-ID 195500044

М-63

Овај текст се бави започетом реализацијом иницијативе за изменама Закона о радиодифузији Републике Србије. Основна идеја је да се, после десет година, колико је Закон на снази, унесу нужне измене и овај законски текст још више приближи европском регулаторном оквиру. Један од императива нових регулаторних одредаба јесте процес дигитализације, који у Србији не иде оним темпом како би требало с обзиром на процесе у региону и целој Европи. Аутор указује на чињеницу да ова проблематика није довољно заступљена у постојећем закону, с обзиром да је у моменту његовог доношења приоритет имало решавање проблема „хаоса у етру“, насталог током деведесетих година прошлог века. Нови закон би, према најважнијим документима европског регулаторног оквира, требало да буде одраз и рedefиниције појма радиодифузија, због познате тенденције одвајања производње радио-телевизијских садржаја од њихове дистрибуције.

3) Вељановски Раде, (2014) Напетости између тржишта и друштвене улоге медија у ери дигитализације, зборник са скупа националног значаја „Менаџмент драмских уметности и медија, изазови 21. века“, одржан на ФДУ децембра 2013. године, ФДУ, Београд

(CD-ROM) 008:005.5(082)(0.034.2)

316.75:7(497.1)(082)(0.034.2)

351.85(497.11)(082)(0.034.2)

ISBN 978-86-82101-49-9 COBISS.SR.ID 207243020

М-63

Медији су и до сада пролазили кроз разне фазе развоја у којима се њихова улога мењала: углавном прилагођавала друштвеним, односно, комуникационим потребама. Најновија фаза тенолошке револуције, која у великом делу света управо траје, отвара нове могућности, али и дилеме. Већ су уочене извесне индиције које говоре о противречностима између тржишта и друштвене функције медија у ери примене нових технологија. Основни циљ овог рада је да на њих упозори и отвори расправу о могућем избегавању друштвено непожељних тенденција. Аутор констатује да се у ери

дигитализације много више наглашава комерцијална страна деловања медија, а занемарују њихове друштвене функције.

4) Вељановски Раде, (2014) Медијска манипулација и интерес, тематски зборник радова са Трећег научног скупа Наука и савремени универзитет, „Историографија и савремено друштво“, том 1, ур. Бојана Димитријевић, Филозофски факултет, стр. 612-623, Ниш

УДК 32.019.5:654.19+316.774

ISBN 978-86-7379-346-7 COBISS.SR-ID 211223564

M-63

3.1.4. Остали теоријски и стручни радови од значаја за научни и стручни допринос кандидата

1) Вељановски Раде, (2011) Куда стреми европска медијска политика, часопис **Култура**, бр. 132, Завод за проучавање културног развика, стр. 209-225, Београд

УДК 316.77(4)“2000/...”

ISSN 0023-5164 COBISS.SR-ID 8472066

M-52

2) Вељановски Раде, (2011) Медијска стратегија – ближе или даље од јавног сервиса, часопис **Изазови европских интеграција, Медији и европске интеграције**, бр. 17, Службени гласник, стр. 23-32, Београд

УДК 32.019.5(497.11); 351.85(497.11)

ISSN 1820-9459 COBISS.sr-ID 1511881740

M-53

3) Вељановски Раде, (2013) Образовање новинара између технолошког детермнизма и система вредности, тематски зборник међународног значаја **Дигиталне медијске технологије и друштвено-образовне промене**, Филозофски факултет, Нови Сад

УДК 070.422:37}:004.738.5 316.774.738.5

ISBN 978-86-6065-203-6 COBISS.SR.ID 282675207

M-14

4) Вељановски Раде, (2014) Критички однос према доминантном политичком дискурсу, као јавни интерес, тематски зборник међународног значаја, **Улога медија у нормализацији односа на Западном Балкану**, Филозофски факултет, Нови Сад

УДК 81'42:316.347(497.11) УДК 316.774:316.4.063(497.11)

ISBN 978-86-6065-265-0 COBISS.SR.ID: 285800455

M-14

5) Вељановски Раде, (2013) Неизвесност опстанка јавног медијског сервиса у Србији као упоришта медијског идентитета, часопис **Медијски дијалози**, Истраживачки медијски центар, стр. 227-241, Подгорица

УДК 316.774:654.1(497.11)

6) Вељановски Раде, (2014) Медијски регулатори – део европског медијског концепта, часопис Медијска култура, бр. 5, година V, тематски број о медијским регулаторима, Никшић
УДК 316.774:342.951(4)

3.1.5. Квантитативно исказивање научних резултата за стицање звања наставника у пољу друштвено-хуманистичких наука након последњег избора (селективан приступ):

M10 2 x M14 = 8

1 x M18 = 2

M20 3 x M24 = 12

M30 6 x M33 = 6

1 x M36 = 1

M40 1 x M41 = 7

1 x M42 = 5

1 x M49 = 1

M50 4 x M51 = 12

1 x M52 = 2

1 x M53 = 1

M60 4 x M63 = 4

3.1.6. Чланство у уређивачким одборима домаћих и страних часописа, скупова и струковних удружења

- 1) Члан уређивачког одбора међународног часописа **Media and Communication**, International scientific journal of media, communication, journalism and public relations, издавач Академија друштвених наука, Бијело Поље, Црна Гора, ур. Др Андријана Рабреновић
- 2) Члан и један од оснивача Независног удружења новинара Србије (**НУНС**)
- 3) Члан Међународне федерације новинара – International Federation of Journalists (**IFG**)
- 4) Члан European Communication Research and Education Association (**ECREA**)

- 5) Организатор међународне научне конференције **Веродостојност медија, донети медијске транзиције**, ФПН, 2011. године.
- 6) Организатор научне конференције националног значаја **Радиодифузија у Србији садашњост и будућност**, ФПН, 2012. година

3.1.7. Уређивање тематских зборника

- 1) **Вељановски Раде**, (2011) уредио тематски зборник са међународног научног скупа **Веродостојност медија, донети медијске транзиције**, ФПН, Чигоја, Београд
ISBN 978-86-7558-869-6
COBISS.SR.ID 187931404
M-18
- 2) **Вељановски Раде**, (2012) уредио тематски зборник са научног скупа националног значаја **Радио-дифузија у Србији садашњост и будућност**, ФПН, Чигоја, Београд
ISBN 978-86-7558-948-8
COBISS.SR.ID 195500044
M-48

3.1.8. Учешће у стручним и научно-истраживачким пројектима

- 1) Од 2010. до 2012. водио пројекат **„Мониторинг остваривања законске регулативе у области медија“**, у оквиру сарадње невладиних организација Центар за подршку демократским иницијативама и Фондација Конрад Аденауер
- 2) Од 2011. године учесник у истраживачком научном пројекту Универзитета у Београду – Факултета политичких наука, Политички идентитет Србије у регионалном и глобалном контексту (евиденциони број 179076), који финансира Министарство просвете, науке и технолошког развоја, Републике Србије. У оквиру овог пројекта кандидат Раде Вељановски је урадио десетак научних радова, који су објављени у релевантним научним часописима.
- 3) Аутор пројекта истраживања **„Независност јавног медијског сервиса РТС“** – истраживање у периоду буџетског финансирања.

3.1.9. Менторство, односно чланство у комисијама за одбрану докторских радова

Менторство за израду докторских радова

- 1) Ментор за израду докторског рада мр Ирине Милутиновић, **„Настанак и развој регулације радиодифузије у Србији“**, ФПН, **рад одбрањен 2010. године**

- 2) Ментор за израду докторског рада мр Радмиле Чокорило „Настанак, развој и друштвена улога Радио-телевизије Републике Српске као јавног сервиса“, ФПН, **рад одбрањен 2011. године**
- 3) Ментор за израду докторског рада мр Маје Дивац „Европски регулаторни оквир за електронске медије“, ФПН, **рад одбрањен 2013. године**
- 4) Ментор за израду докторског рада мр Андријане Рабреновић „Медијски систем Црне Горе у транзицији“, **рад одбрањен 2014. године**

Менторство за израду докторских радова чија је тема одобрена, а израда у току

- 1) Мр Софија Кнежевић „Промене програмских функција јавног сервиса у новом окружењу“, ФПН
- 2) Др Светлана Душанић Гачић „Новинарска етика у програмима јавних сервиса у БОСНИ И ХЕРЦЕГОВИНИ“, ФПН
- 3) Мр Динко Грухоњић „Однос новинарских жанрова на традиционалном радију и на радију на интернету“. ФПН

Чланство у комисијама за одбрану докторских радова

- 1) Мр Ана Мартиноли „Трансформација радија као медија и радијског аудиторijума под утицајем нових технологија“, ФДУ, **рад одбрањен 2010. године**
- 2) Мр Драган Штављанин „Демократија и медији у ери глобализације“, ФПН, **рад одбрањен 2012. године**
- 3) Мр. Вук Вукчевић, „Садржаји на новим медијима и могућности њихове примене у остваривању циљева јавних радио-телевизијских сервиса“, ФДУ, **рад одбрањен 2013. године**

3.1.10. Менторство за израду завршног рада на мастер студијама

- 1) Данијела Добожановић „Корупција у здравству“ (практичан рад), одбрањен 2010.
- 2) Слободан Томашевић „Ход кроз беспућа беранске транзиције“ (практичан рад), одбрањен 2010.
- 3) Смиљана Милинков „Егзит повезује људе“ (практичан рад), одбрањен 2010.
- 4) Ана Водинелић „Хигијеничка чистре душе“ (практичан рад), одбрањен 2010.
- 5) Маша Стакић „Остваривање функција јавног сервиса у програмима Радио телевизије Србије“, одбрањен 2011.
- 6) Лидија Видић „Наши студенти у Високој народној школи радничког покрета у норвешкој покрајини Рингсакер“ (практичан рад), одбрањен 2012.
- 7) Чедомир Савковић „Година 1948: сукоб Југославије и Информационог бироа“, (практичан рад), одбрањен 2012.
- 8) Ивана Георгијев „Сефардски Јевреји на Балкану“ (практичан рад), одбрањен 2013.
- 9) Катарина Тодоровић „Деца и медији“, одбрањен 2013.
- 10) Снежана Бајчета „Билег Живка Николића“ (практичан рад), одбрањен 2012.
- 11) Јулка Стојковић „Улога радија у Другом светском рату“, одбрањен 2012.

- 12) Марија Сотиров, „Културни и забавни програми најгледанијих телевизија у Србији, одбрањен 2013.
- 13) Ивана Филиповић „Музика као програмска функција Радио Београда“, одбрањен 2013.
- 14) Катарина Дамјан „Срби у Сентандреји, некада и сада“ (практичан рад), одбрањен 2013.
- 15) Владислав Станојевић „150 година Пожаревачке гимназије“ (практичан рад), одбрањен 2013.
- 16) Ева Зораје „Корнелије Бата Ковач – живот музиком исписан“)практичан рад, одбрањен 2013.
- 17) Оливера Денчић „Документарне форме као програмски сегмент Радио Београда“, одбрањен 2014.
- 18) Ана Шоловић „Плурализам садржаја у информативној продукцији јавног сервиса Радио телевизије Србије“, одбрањен 2014.
- 19) Вања Петровић „Анализа информативне радио емисије јавног сервиса Овај амерички живот“ (практичан рад), одбрањен 2014.
- 20) Винка Маринковић „Документарне телевизијске форме на програмима Радио телевизије Србије“, одбрањен 2014.
- 21) Данијел Апостоловић „Перспективе ВВС-ја као медијског јавног сервиса у новом технолошком окружењу“, одбрањен 2014.
- 22) Вања Тешић „Положај LGBT популације у Србији“ (практичан рад), одбрањен 2014.

3.2. Списак радова објављених пре избора у звање ванредног професора

- 1) Вељановски Раде, (2005) Демократизација медијских система у савременом друштву, зборник Програмски идентитети социјалдемократских партија, СД клуб и Фридрих Еберт Штифтунг, Београд
ISBN 86-83767-07-0 (FES)
- 2) Вељановски Раде, (2005) Јавни РТВ сервис у служби грађана (**монографија**), Клио, Београд
ISBN 86.7102-229-3
- 3) Вељановски Раде, (2005) Специфичности аудио-визуелног израза, зборник Како писати за медије, Медија План, Сарајево
ISBN 9958-9736-2-6 СР Народна и универзитетска библиотека БиХ
- 4) Вељановски Раде, (2006) Осујеђена медијска транзиција, зборник Пет година транзиције, СД клуб и Фридрих Еберт Штифтунг, Београд
ISBN 86 83767- 12- 4 (SDK)
- 5) Вељановски Раде, (2007) Јавни РТВ сервис – савремени значај и улога, зборник, Јавни сервис Војводине, Новосадска новинарска школа, Нови Сад
УДК 32.019.51..654.19 654.197 (497.113 Нови Сад) 316.774/774
- 6) Вељановски Раде, (2008) Регулисање обједињавања и јавности медијског власништва у Србији, Ревиија за безбедност бр.4, Београд
ISSN 1452-9335=Ревиија за безбедност

7) Вељановски Раде, (2008) Приватизација локалних медија у Србији – заблуде и шансе, Часопис ЦМ, Београд
УДК 654.19 (497.11-2) : 338.246.025.88 : 347.83

8) Вељановски Раде, (2008) Концентрација и јавност власништва над медијима, Ревиија за безбедност бр.11, Београд
ISSN 1452-9335=Ревиија за безбедност

9) Вељановски Раде, (2008) Закон о радиодифузији, зборник Медијски закони у Србији, стање и потребне измене, Конрад Аденауер Штифтунг, Београд
ISBN 978-86-86661-11-1

10) Вељановски Раде (2009) Медијска концентрација, јавност власништва и покушај регулације у Србији, Часопис за управљање комуницирањем ЦМ, Београд

11) Вељановски Раде (2009) Медији и друштва у транзицији, Годишњак ФПН, година III, бр. 3, стр. 363-379, Београд
УДК 316.774:316.3

3.3. Учешће у научним и стручним скуповима

- 2010. Вјеродостојност медија, Факултет политичких знаности Загреб, међународни научни скуп
- 2011. Држава и демократија у процесу европеизације Србије, Факултет политичких наука, Београд, међународни научни скуп
- 2011. Вјеродостојност медија, Домети медјске транзиције, Факултет политичких наука Београд, међународни научни скуп
- 2012. Радиодифузија у Србији садашњост и будућност, Факултет политичких наука, научни скуп националног значаја
- 2012. Вјеродостојност медија, изазови глобализације и специфичности региона, Факултет политичких наука, Сарајево, међународни научни скуп
- Медијски и људска права, Правни факултет, Ниш, међународни научни скуп
- 2013. Дигиталне медјске технологије и друштвено-образовне промене, Пета међународна научна конференција: Мостови медијског образовања, Филозофски факултет, Нови Сад
- 2013. Манипулација и медији, Трећа међународна научна конференција Наука и свирмени универзитета, Историографија и савремено друштво, Филозофски факултет, Ниш
- 2013. Улога медија у Нормализацији односа на западном Балкану, Филозофски факултет, Нови сад, Центар за истраживање религије, политике и друштва, Нови Сад, међународни научни скуп
- Менаџмент драмских уметности и медија, Факултет драмских уметности, Београд, научни скуп националног значаја са међународним учешћем
- 2013. Новинарство – криза професије, Академија друштвених наука, Бијело Поље, међународни научни скуп
- 2014. 25 Years After: The Challenges of Building the Post/Communist Media and Communications Industries, New York University Prague, Charles University Prague, ECREA

3.4 Наставно педагошки рад

Кандидат Раде Вељановски, од заснивања радног односа на Факултету политичких наука, најпре у статусу доцента, а затим ванредног професора, успешно обавља дужности наставника. Од како је ангажован на факултету, у великој мери је допринео заснивању нових дисциплина које пре његовог рада и ангажовања нису постојале као посебне дисциплине. То се односи на свих шест предмета које кандидат предаје на основним, мастер и докторским студијама. Кандидат је први наставник који изводи наставу из предмета Медијски систем Србије на првој години основних студија. За овај предмет написао је уџбеник – монографију која свеобухватно обрађује наставну материју. Предмет Радио новинарство издвојен је из некадашње јединствене дисциплине Новинарство у медијима и кандидат Вељановски је први самостални реализатор теоријског и практичног дела наставе из овог предмета. Исти је случај и са предметом Истраживачко новинарство у радију који прате студенти новинарства четврте године. Два предмета на мастер студијама које предаје, осмислио је професор Вељановски: Документарне форме у електронским медијима и Уређивање електронских медија. Учествовао је и у конципирању предмета Европска медијска политика и регулатива, који је део заједничког предмета са Медијима и јавном сфером. У текућој школској години кандидат држи и део предавања из предмета Информацио-комуникациони системи. Кандидат Вељановски је био ментор за 15 дипломских, 22 мастер и четири докторска рада који су одбрањени.

Кандидат Раде Вељановски је веома посвећен раду са студентима о чему сведоче бројне награде које су студенти Факултета политичких наука добили за новинарске радове из радио новинарства. У последњих шест година студенти ФПН су добили шест награда на престижном конкурс за радијске радове „Зоран Мамула“. Од како Вељановски предаје Радио новинарство, студенти ФПН добили су неколико награда за репортажу на конкурс „Интерфер“ у Сомбору, на конкурс УНИЦЕФ-а, и конкурс „Неда Депола“ Радио Београда.

Кандидат Раде Вељановски је из свих предмета годинама изводио и наставу и вежбе и на тај начин успоставио добар однос са студентима. Имајући у виду велики обим обавеза и потребу факултета за подмлађивањем кадрова, професор Вељановски је ангажовао најбоље студенте као демонстраторе у настави. Из овакве сарадње произашао је и ангажман асистенткиње Александре Угринић која је после завршеног факултета, завршила и мастер студије на којима јој је кандидат Вељановски био ментор за завршни рад, а сада је на крају докторских студија из области Културе и медија.

Однос кандидата Вељановског и студената Факултета политичких наука, најбоље илуструје студентска евалуација његовог рада, која је обављена у протеклих неколико школских година.

3.5. Рад у Центру за медије ФПН

Центар за медије Факултета политичких наука од оснивања има два дела: део који обухвата студентске медије, радио и телевизијску продукцију и део за медијска истраживања. Од почетка рада Центра, његовим делом који обухвата студентске медије и продукције, руководи кандидат Раде Вељановски. У овом делу је студентски лист „Политиколог“, радио продукција „Слушаоница б“ и ТВ продукција „Јавна одбрана“. У

једном периоду у саставу Центра за медије била је и факултетска ПР служба. Три године, у оквиру Центра за медије, функционисао је студентски Радио „БУ“, који је емитовао програм двадесет четири сата.

О свим овим активностима брине Раде Вељановски са својим сарадницима. Неке активности је и сам покретао и организовао. Током година Вељановски је иницирао и реализовао десетак пројеката којим је набављана опрема за радио и ТВ продукцију и лист „Политиколог“, чиме је обезбеђена материјална вредност за факултет у износу од око 50 хиљада евра. Тиме су побољшани услови за практичан новинарски рад студената и студентских медија.

У оквиру Центра, Вељановски је организовао неколико семинара за најнапредније студенте новинарства, на којима су, осим наставника факултета, са студентима радили и најпознатији новинари из домаћих медија.

Центар је такође организовао студентску праксу, јавне часове на којима се презентирају најбољи студентски радови, сарадњу са студентима новинарства других факултета и остале активности.

3.5. Извештаји о вредновању педагошког рада наставника универзитета у Београду, Факултета политичких наука за Радета Вељановског

Предмет

Школска година 2010/11.

просечна оцена

1. Медијски систем Србије	4,74
2. Радио новинарство	4,68
3. Новинарске документарне форме у електронским медијима	4,66
4. Уређивање електронских медија	4,93

Школска година 2011/12.

1. Медијски систем Србије	4,71
2. Радио новинарство	4,81
3. Новинарске документарне форме у електронским медијима	4,72
4. Истраживачко новинарство: радио	4,92

Школска година 2012/13.

1. Медијски систем Србије	4,81
2. Радио новинарство	4,80
3. Новинарске документарне форме у електронским медијима	4,66
4. Уређивање електронских медија	4,79

Школска година 2013/14.

1. Медијски систем Србије	4,69
2. Новинарске документарне форме у електронским медијима	4,66

Просечна оцена вредновања педагошког рада Радета Вељановског, кретала се у периоду после избора за ванредног професора од **4,66** до **4,93**.

Извештај о вредновању педагошког рада наставника универзитета у Новом Саду, Филозофског факултета за Радета Вељановског

Као што је већ наведено, кандидат од школске 2010/11. године предаје на мастер студијама Филозофског факултета у Новом Саду, смер Комуникологија, предмет Јавни медијски сервис. Кандидат Вељановски је ангажован на овом факултету као један од најпознатијих стручњака за медије типа јавни медијски сервис, о чему сведочи и његова монографија „Јавни РТВ сервис у служби грађана“, која се као обавезна или шира литература користи на скоро свим факултетима новинарства и медија, не само у Србији, него и у региону.

На Филозофском факултету у Новом Саду студенти мастер студија су само прве године вредновали рад професора Вељановског и оценили га просечном оценом **4,90**.

Резиме

Кандидат др Раде Вељановски испуњава све услове који су предвиђени одговарајућим правним актима за избор у звање редовног професора. Конкретно, према Критеријумима за стицање звања наставника на универзитету у Београду, према ближим критеријумима, траже се следећи услови:

- Један уџбеник/монографија – кандидат има два уџбеника/монографије;
- Два рада на SCI листи или три рада у часописима међународног значаја верификована посебном одлуком – кандидат има три оваква рада;
- Најмање два рада објављена након избора у звање ванредног професора у водећем часопису националног значаја – кандидат има четири оваква рада;
- Најмање два рада са међународног научног скупа објављена у целини – кандидат има шест оваквих радова;
- Најмање два рада са научног скупа националног значаја објављена у целини – кандидат има четири оваква рада;
- Уређивање тематских зборника радова/часописа – кандидат је уредио један зборник међународног значаја и један зборник националног значаја;
- Чланство у уређивачким одборима домаћих и међународних часописа, скупова и струковних удружења – кандидат има чланство у уређивачком одбору међународног научног часописа, учествовао је у организацији међународног и националног научног скупа и члан је у неколико домаћих и међународних стручних и научних организација;
- Менторство односно чланство у комисијама за израду докторског рада – кандидат је у периоду од када је изабран за ванредног професора био ментор за четири доктората који су одбрањени и члан комисије за три доктората који су такође одбрањени и ментор је још за три доктората којима су прихваћене теме;
- Менторство односно чланство у комисијама за израду завршног рада на специјалистичким и дипломским академским студијама – Кандидат је био ментор за 15 дипломских радова и 22 мастер рада који су одбрањени.

III - Закључно мишљење и предлог Комисије

Комисија констатује да је ванредни професор др Раде Вељановски дао значајан допринос проучавању неколико дисциплина на смеру Новинарство и комунологија, Факултета политичких наука, при чему је показао смисао за теоријски и практичан рад који ове дисциплине захтевају. То је потврдио како својим објављеним радовима и учешћем у истраживачким пројектима тако и радом на практичним новинарским вештинама студената новинарства, али и учешћем у реформи медијског система, кроз ангажман на изradi медијских закона.

Теоријске радове кандидата карактерише стручност, једноставан и јасан стил писања, и широк тематски опус.

Комисија констатује да резултати кандидата у раду са студентима и њихова оцена његовог рада, потврђују да је кандидат добар педагог, који у извођењу наставе, и у теоријском и практичном делу, постиже завидне резултате. То се односи и на чињеницу да је кандидат покренуо и унапредио неколико дисциплина које се од почетка Болоњског процеса обрађују на Новинарско-комуниколошком смеру Факултета политичких наука.

На основу целокупног научног и педагошког рада кандидата, претходно саопштених оцена о научном, истраживачком, стручном и наставно-педагошком раду, као и доприносу научном развоју уже научне области Медијске студије и новинарство, а сагласно одредбама Закона о високом образовању, Статута Универзитета у Београду, Правилника о начину и поступку стицања звања и заснивања радног односа наставника Универзитета у Београду, као и Критеријума за стицање звања наставника на Универзитету у Београду, Комисија сматра да кандидат др Раде Вељановски испуњава све услове за избор у звање редовног професора и предлаже Изборном већу Факултета политичких наука Универзитета у Београду да га изабере у звање редовног професора, за ужу научну област Медијске студије и новинарство, те да упутити предлог Универзитету у Београду на даљу процедуру.

Београд, 17. 11. 2014.

Чланови Комисије:

Проф. др Неда Тодоровић Узелац
Редовни професор Универзитета у Београду, Факултет политичких наука

Проф. др Милена Драгићевић Шешић
Редовни професор Универзитета у Београду, Факултет драмских уметности

Проф. др Добривоје Станојевић
Редовни професор Универзитета у Београду, Факултет политичких наука
